

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO
PERLA, 2.—REUS
TELÉFON NÚM. 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. III

Reus, dimecres 15 de Maig de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre.
Estranger. 9'—

Número solt 5 cèntims

BANC DE REUS de Descomptes i Prèstecs

Delegats per la Societat Anònima
ARNÚS-GARÍ, de Barcelona, ens en-
carreguem de subscriure obligacions

Preferents al 7 per 100 serie A de la
Barcelona Traction Light & Power C.º Ltd.

Fins al dia 17 de Maig a les dotze.

Preu d'emissió 101 per 100

Els suplicatoris contra diputats

«La Vanguardia» d'ahir publica la següent interessant «Nota política»:

«Todos los suplicatorios enviados al Congreso por el Tribunal Supremo pidiendo autorización para proceder contra diputados a los cuales se sigue causa criminal han sido denegados, incluso aquellos procesos incoados a instancia de parte.»

A pesar de la reforma que hace algunos años se hizo en el reglamento para limitar en este punto de la responsabilidad criminal la inmunidad parlamentaria, es lo cierto que cada vez que comienzan unas nuevas Cortes se hace una liquidación de cuentas con excesiva generosidad, denegando en montón los suplicatorios pendientes,

incluso aquellos que han dejado de ostentar la investidura del legislador, y a los cuales no alcanzan ya los privilegios de la inmunidad parlamentaria. Ahora, a pretexto de que van a incluirse en la ley de amnistía, se ha utilizado también, por el Congreso, el viejo sistema de borrón y cuenta nueva en la seguridad de que pronto volverán a amontonarse suplicatorios en espera de un nuevo acto de benevolencia, no muy justificada, por parte de la Cámara.

Tienen razón los conservadores al oponerse con resolución a esa lenidad constantemente practicada y que va en perjuicio de la propia inmunidad parlamentaria, contra la cual no tiene expedida la acción la justicia, ni en casos graves, ni contra la cual tienen muchos medios de defensa los particulares que se ven ofendidos o se encuentran lesionados en sus intereses morales

o materiales por representantes de la nación en Cortes, como si de hecho y de derecho existieran dos castas de ciudadanos, confundándose lastimosamente, como se ha hecho muchas veces, la inmunidad con la impunidad. No ocurre eso en los Parlamentos europeos de más abolengo democrático, pues en ellos no se coarta la acción de la justicia cuando el delito que se persigue debe ser castigado.

El mal que tiene la lenidad española es que se va erigiendo en sistema, y en este país en que tanto valen los antecedentes, es de temer que en adelante se siga apelando a ese recurso, y la benevolencia actual justifique la lenidad futura, y entonces de nada servirá la famosa reforma del reglamento, que debiera ser un freno para el desenfreno de la palabra, y se dejará en descubierto, al más alto tribunal de la nación, denegándose en montón, sin siquiera examinarlos, los numerosos suplicatorios que envía al Congreso de los diputados.»

Es clar que sols amb certes reserves mentals podríem estar conformes amb la tesis del confrare barceloní. Pero és forçós reconèixer que, en el fons, «La Vanguardia» té raó. De la mateixa manera que'ls veritables demòcrates sabem distingir la llibertat del llibertinatge, no devem confondre, aixímateix, la immunitat i la impunitat.

Entenem que als representants de la nació en Corts, per a que la seva tasca es vegi lliure d'obstacles i entrebancs, se'ls deu revestir d'una amplíssima immunitat; pero no podem admetre, de cap manera, que aquesta immunitat parlamen-

taria serveixi per a que alguns diputats poc escrupolosos puguin, amb la major impunitat, injuriar i calumniar, lesionant els interessos morals i materials de particulars que no són de la seva corda política.

I és més irritant encara, que la immunitat parlamentaria serveixi, com repetidament ha ocorregut amb la del senyor Nougués, d'escut a periodistes barroers i desaprensius, declarant-se un diputat autor de villanies que no ha escrit.

Això ja no és immunitat parlamentaria; és estendre patents de corso.

Notes polítiques

El manifest de la Unió Catalanista

La vella entitat cabdal del nacionalisme català, ha publicat un manifest en el qual fixa la seva situació davant l'actual moment polític.

«Cap altre problema deu haver-hi per un bon nacionalista més pre-
—dir el manifest—que el de la llibertat de sa terra, ni sisquera la prosperitat material d'aquesta; puix per als pobles, com per als individus, el major ben estar no radica en la riquesa, sino en la dignitat del viure i en el ple arbitri de ses accions.

L'experiencia ens ha ensenyat sempre que les nacions opreses no s'han deslliurat dels poders dominadors sino quan aquests han tingut moments febles o han passat èpoques d'anormalitat. Rarament se'n troba alguna excepció. I Catalunya, com les demés nacions que en son cas se troben, deu sols confiar en sa propia força de voluntat i en l'etzar dels aconteixements mundials per a conseguir d'Espanya el ple reconeixement de la seva Personalitat Nacional. Tenint això en compte, ja és mostra de gran noblesa el no ajudar a la bancarrota d'Espanya, que venen empenyent de lluny amb llurs desacerts els polítics madrilenys, pero, en canvi, és prova de gran candidesa apuntalar el règim tirànic, aportant-hi col·laboracions i sacrificis que mai serán agraits ni re-

compensats, conseguint-se tan sols amb ells reforçar el poder central per a que pugui aquest oposar després major resistencia al nostre deslliurament nacional.

Cal, doncs, que la Unió Catalanista, salvant tota discussió sobre les intencions de les persones i entitats que dirigeixen l'actuació política exterior nacionalista, declari solemnement sa plena disconformitat amb la tàctica present, basada en manifestacions efusives d'amor a l'Estat que detenta la Soberania Catalana, quals manifestacions, de ser sinceres, implicarien una lamentable desviació del sentiment catalanista i essent fingides resultarien impropies del noble caràcter català.

I així volem i devem fer constar que els prohoms catalanistes que intervenen en el govern de l'Espanya actual, junt amb els més caracteritzats enemics de les llibertats catalanes, trobant-s'hi bé, sense sentir-se en pugna amb els ideals autonomistes, no podem actualment considerar los com a genuins representants del Nacionalisme Català; car si bé ells han sapigut triomfar personalment, amb prosperitat per al llur partit, ha sigut amb l'arreconament de les aspiracions deslliuradores de Catalunya.»

Un aniversari

El diumenge i el dilluns propes se celebraran un banquet i una vetllada literaria i musical per a commemorar la fundació de la Joventut Federal Nacionalista de Barcelona. En dits actes pronunciarán discursos els senyors Layret i Domingo.

En vespres d'un debat polític

El diputat senyor Prieto parlà amb el president de la Cambra per a comunicar-li que tenia el propòsit de consumir un torn al discutir-se el projecte del Passeig Marítim de Barcelona, i indicà també que al debat se la suspensió de garanties constitucionals a Barcelona, la minoria socialista pensava posar se d'acord amb els republicans i reformistes per a dins d'aquest mateix assumpte ampliar el debat i discutir tots els successos que es derivaren amb ocasió de la vaga d'agost.

El president de la Cambra manifestà que ell de moment no hi tenia res que oposar i únicament se li ocorria pensar que això podria ser factible sempre que no es retrassés massa la discussió i donés lloc a que arribessin a la mesa altres projectes de llei, en quina discussió té el Govern interès extraordinari.

El senyor Pí i Suñer

Dins breus dies marxará a Madrid per a pendre part en la discussió del projecte de reformes militars nostre distingit amic el diputat a Corts per Figueres, don August Pí i Suñer.

En llibertat

Ahir fou posat en llibertat En Miquel Mestre, pres en el castell de Pilats de Tarragona a conseqüència de la vaga d'agost.

En nostra ciutat se li dispensà una arribada afectuosa.

Les industries nacionals

Amb motiu de la guerra europea han sigut moltes les industries nacionals que han emprés torta volada.

Una de les que menys importancia tenien abans d'esclatar la guerra és la de la fabricació de la llet condensada, que quasi tota era importada de Suïça.

Ara, davant la necessitat a que ens han portat les circumstancies anormals que a travéssem, sembla que ja no hi haurà necessitat d'importar-se aquest producte, puix que aquí es produeix de qualitat immillorable i cada dia en major quantitat.

A les diferents marques que hi havia al mercat, algunes ben acceptades pel públic se n'hi té que afegir una de nova, fabricada a Balaguer, que porta per marca «Vaquera», i és de qualitat superior. El seu preu és més econòmic que les estrangeres.

La recomanem per ésser de producció catalana.

Notes obreres

No hi ha vaga general

Davant els rumors acullits per alguns periòdics respecte als treballs per a preparar una vaga general, diu «El Socialista»:

«No hi ha agents que moguin als treballadors, no hi ha cap vaga general en perspectiva. Indagui's quins elements existeixen per això, quins movils han pogut guiar als propaladors del rumor recullit i inflat per alguns periòdics. Nosaltres sospitem una maniobra indigna, i no d'agents estranys, sino de gent de casa.»

Els minaires d'Asturies

S'ha celebrat a Sama de Langreo el Congrés extraordiari dels obrers minaires, assistint-hi 22 delegats, representant 22.000 minaires.

S'ha acordat reclamar 6 rals de augment en tots els sous i 2 rals per tonelada per als Sindicats, diner que s'emplegarà per a crear mutualitats, cooperatives i escoles.

Han demanat la resposta per abans del 25 de maig i cas de ser negativa, es declararan en vaga el primer de juny.

S'ha acordat també que no es declari vagues parcials.

Lleó Cazauran

Celebre tenor estranger a Reus

A conseqüència de la conflagració universal i més per sa immensa simpatia per Espanya se troba entre nosaltres una de les figures de l'art líric.

El senyor Cazauran ahir, al vindre'ns a saludar, ens mostrà algunes revistes estrangeres, en les quals se deia que per sa exquisida expressió i virtuós estil, aquell cantant extraordinari, ha paladejat el triomf en els més importants escenaris del món, sense necessitat de recórrer a les estridencies vul-

gars en la majoria dels artistes de ópera.

Paris, Reims, Burdeus, Roma, Milán, Nova York, etc., han presenciats aqueixos éxits, consagrats definitivament per sa creació del protagonista del «Werther» en el «Regio» de Parma, el teatre més difícil del món.

¡Quina felicitat seria per als aficionats al «bel canto» de Reus si els fos donada l'ocasió d'oír an aquest gloriós divo!

Sabem que «Tosca», «Bohème», «Macon», «Carmen», «Rigoletto», «Favorita», «Faust», etc., són ses obres predilectes. Pero més grat encara ens seria oír-lo en les modernes romances, «Ay, ay, ay», (triomf del tenor Schipa en el Liceu aquestes darreres temporades); «Canción del olvido», del mestre Serrano; «Sueño de Paz», de sa composició, als quals dona una collossal interpretació.

Confiem que per part dels empresaris de nostres teatres no's deixarà passar l'ocasió, i ens proporcionarán el goig de poguer escoltar a tan eximi cantant.

SECCIÓ OFICIAL

Escola Municipal d'Aprenents i de Comerç

D'ordre del senyor Director se posa en coneixement dels alumnes matriculats en aquesta Escola que desitgin se'ls califiqui amb l'aptitut que'ls correspongui en les matèries que durant el present curs han estudiat, se serveixin presentar la sollicitut corresponent fins el 16 del present amb els impresos que a aquest efecte se'ls facilitarà a Secretaria.

Els alumnes de dibuix deurán presentar sos treballs del dia 22.

Reus, 7 de Maig de 1918.—El Secretari, Ramón Pons.

■ ■ ■

Centre de Lectura

ANUNCI

En compliment de lo que prevé l'article 30 del vigent Reglament, se convoca als senyors socis per a les eleccions de president que se celebrarán el pròxim dia 17 de l'actual de 10 a 11 de la nit.

Reus 8 de Maig de 1918.—Per A. de la J. D.—El Secretari, Pere A. Savé.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corretgit a 0°	748.9	749.8	
TERMÒMETRE	Màxima Sol	28.2	
	Ombra	25.0	
	Mínima Sol		
	Ombra	10.0	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	19.8	22.5
	Idem humit.	13.5	14.5
Humitat relativa de l'aire	47.0	41.5	
Tensió del vapor acuós	8.4	8.3	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent	Calma	Calma
	Velocitat del vent	119.	39.
Pluviòmetre			
Evaporímetre	5.8	22.2	
Estat del cel	Ras	Ras	

Varis veïns del carrer de Santa Agna ens pregunuen denunciem a les autoritats, per a veure si aquestes corregeixen l'abús, que alguns despreocupats converteixen aquella via en un dipòsit d'escombraries, doncs no hi ha nit que entre'l trajecte de la plaça de la Farinera a l'araval de Santa Agna no s'hi vegin de 9 a 10 munts de brassa.

Queden complascuts els nostres comunicants i confiem que tractant-se d'una infracció de les O. M. no tindrem necessitat de reproduir la denuncia.

La societat humorística «Colla dels llunàtics», domiciliada al carrer de Santa Eulalia, 21, està pre-

■ ■ ■

parant, per a la tarda del proper diumenge, un gran ball, amb el qual es farà la inauguració de la temporada.

Teatre Fortuny

DIJOURS 16 DE MAIG, Concert.

Manén Longás

El conserge de l'Escorxador públic ens participa que des de demà, dia 16, les operacions de matança començaràn: a la sala de tocinos, a les quatre del matí, i a les de bestiar llanar, cabriu i boví, a les tres de la tarda.

***

Si's reunís nombre suficient de senyors regidors aquesta nit l'Ajuntament celebrarà sessió de primera convocatoria.

***

CARN

de moltó i vedella se'n ven als següents llocs i als preus que's detallen:

LLOCS de VENDA

VEDELLA: En les taules de les Carnicerías públiques, número 25, de Josep Salvat; núm. 12, de Remigi Barbará, i núm. 13, de Joan Malet, i en les tendes de Santiago Trillas, carrer de Jesús núm. 21, i Paula Boleda, carrer de Jesús, núm. 29.

MOLTÓ: En les citades tendes; en la de Agna Ferrer, carrer de la Mar núm. 34, i en les taules de les Carnicerías públiques, de Josepa Madurell, Magdalena Gené, Paula Cort i María Josa.

PREUS

Moltó la tersa a pessetes 1'60
Vedella la tersa a pessetes 1'20
Id. sense os la tersa a pessetes 1'60

***

De Valencia s'han rebut en la refinaria de petroli del senyor Vilella 5.000 litres de benzina, mitat de la partida que autoritzá la Comissaria general d'Abastos per a les necessitats d'aquesta provincia.

***

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Paguem els cupons Deuda Amortitzable 5 per 100 venciment 15 de Maig, Catalana Gas 6 per 100, Energia Eléctrica 5 per 100, f. c. Sarriá 6 per 100 venciment primer de maig.

***

Patrocinat per la Secció de Música del Centre de Lectura, demà dijous, tindrà lloc al Teatre Fortuny un recital a càrrec de l'eximi violinista Joan Manén, acompanyat al piano pel jove professor de l'Academia Granados, En Frederic Longás; amb obres de Mendelssohn, Bach, Gluch, Sarasate, Manén i altres.

***

Avis.—Poso en coneixement dels lectors dels periódics «El Noticiero Universal» i «El Liberal», edicions de la nit, que si volen llegir-los tant prompte són arribats a aquesta ciutat, se serveixin comprar-los tots els dies a la Plaça Prim, abans de les deu de la nit, car si s'hi sotscriuen, no els rebrán fins una hora més tard.

El corresponsal, *Josep Borrell.*

***

Es troba vagant la plaça de secretari de l'Ajuntament d'Alcover dotada amb 2.275 pessetes anyals.

***

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Sta. Agna, núm. 57

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Pago de tots els cupons venciment Maig.

Compra venta de valors.

***

No's té noticia de que hagi sortit encara del port d'origen el vapor «Catalina», requisat pel Govern per a portar al port de Tarragona 4.500 tonelles de blat argentí.

***

Centre Autonomista de D. del C. i la I.

Registre de Col·locacions

— DEMANDES —

Un jove per a escriptori.

Un dependent per a la venda al detall.

***

ESPECTACLES

Teatre Circo

Gran Companyia còmic-dramàtica del Teatre Romea de Barcelona, dirigida pel primer actor ENRIC GIMENEZ.

Debut, el dissabte dia 25 de Maig amb l'estrena de la darrera producció de l'eximi Guimerá «Al cor de la nit».

LLISTA DE LA COMPANYIA

per ordre alfabètic

Actrius.—Arquer, Teresa; Baró, Emilia; Fornés, Pepeta; Fremont, Elvira; García, Ramona; Panades, Francisca; Safont, Rosalía; Torres, Elvira; Verdier, Antonia.

Actors.—Alonso, Joaquim; Bruquera, Josep; Giménez, Enric; Ginestet, Emili; Martí, Anton; Mir, Lluís; Munt-Rosés, Joan; Pallach, Evarist; Pujol, Bartomeu, Strems, Anton; Vinyas, Joaquim.

Maquinaria i guardarroba, Carbonell i Alcaraz; Sastreria, «Grandes Almacenes El Español» de Barcelona; Perruquer, R. Gullí; Electricista, Josep Lozano. Decorat exprofés, pea a cada obra, dels reputats escenògrafs Vilumara, Alarma, Rocarol i Bulbena i Girbal.

Preus d'abonament a 10 funcions que tindran lloc els dimarts, dijous, dissabtes i diumenges, des del 25 de Maig al 9 de Juny.

Pessetes

Lotja de prosceni, platea,	
amb 4 entrades	120'—
Id. id. primer pis amb 4 id.	90'—
Id. platea amb 4 id.	80'—
Id. primer pis amb 4 id.	50'—
Butaca de platea amb entrada	10'—
Id. circular de platea o primer pis	8'—
Entrada a llotja	4'—

Tots els impostos a càrrec dels abonats.

PREUS DIARIS

	Dies feiners	Dies festius
	Pessetes	Pessetes
Llotja platea amb 4 entrades	10'—	15'—
Idem primer pis amb 4 id.	7'—	8'50'
Butaca de platea amb entrada	1'25	1'66
Idem circular o de 1.er pis amb id.	1'—	1'25
Entrada a llotja	0'41	0'41
Entrada al públic	0'25	0'25

Tots els impostos a càrrec del públic.

IMP. SANJUAN - REUS

Sastreria QUERALT

MONTEBOLS, 35

REBUDES TOTES LES NOVETATS D'ESTIU:

Grans col·leccions de trajos d'alta novetat. Immens assortit en trajos de "frescos"-Variat assortit en drils per a trajos de sport

No costa res fer una visita en aquesta casa abans de comprar i podran apreciar-se les grans col·leccions de tots els articles

sat sense el clam indignat dels homes lliberals i de les democracies organitzades, lleis monstruoses com la de Jurisdiccions, o fets sense precedents com els del 25 de novembre de 1905. De la internacionalització del nacionalisme filipí i cubà, arranca la independència de Cuba i Filipines. Esmenant l'errada comesa, els nacionalistes hem de recabar beligerancia espiritual en els centres europeus més poderosos i avençats, fent que els nostres homes més eminents col·laborin en revistes i publicacions estrangeres i que els nostres organismes socials i polítics mantinguin una afectuosa intel·ligència amb els seus similars de fora de Catalunya.

ca nacionalista, qual acció impulsora constant haurà d'influir-hi fatalment. S'ha de nacionalitzar l'economia, procurant sotstreure les empreses industrials, mercantils i financeres de l'onerosa tutela del capital estranger, substituint aquest per la mobilització ràpida del capital català avui retret i porug. En l'agricultura patrocinem la repoblació forestal i fluvial, l'aprofitament de la hulla blanca i verda, els perfeccionaments dels conreus, de la remaderia i de les indústries agrícoles. Les Diputacions provincials i la Mancomunitat atendran degudament al foment d'aquests serveis gracies a l'acció persuasiva dels representants nacionalistes. Se fa indispensable el millorament del servei d'Estadística i el catastro de la propietat rústica i urbana a Catalunya. Ademés hem de fer que l'agricultura catalana estigui degudament representada en l'Institut Internacional d'Agricultura, de Roma. No descuidaran els representants de la política nacionalista, la seva intervenció a favor de les genuines especialitzacions industrials catalanes: com la suro-tapera, genres de punt, sedes, ferros forjats, etc., que

<p>JOSEP SOLÉ RECADER DE REUS A BARCELONA BARCELONA Bou de la Plaça Nova, 14 Passeig de Gràcia, 62 (Colmado) Hospital, 4 (Estante). REUS Güell i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria. Arraval Santa Agna, 5.</p>	<p>TINTORERIA de Manuel Cibiach Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric. Galanes, 7 REUS</p>	<p>Non Plus Ultra Trajos a preus inverossímils LA CASA MILLOR ASSORTIDA EN TRAJOS PER A NENS Portal de Jesús, 1 REUS</p>
<p>Taller de Cerralleria d'obres JOAN ADSERÁ CAMPS Carrer d'Alegre, 17. - REUS Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.</p>	<p>Fàbrica de Capses de Cartró ENRIC VIDAL Carrer Galló, 4 REUS</p>	<p>Casa PUJOL TRAJOS DE LLANA DES DE 25 PESSETES Monterols, 37 REUS</p>
<p>Esteve Massagué Comissions-Representacions St. Llorens, 8, 3.r REUS</p>	<p>DISPONIBLE</p>	<p>JOAN PUJOL Recader de Reus a Barcelona Arraval alt Jesús, REUS</p>

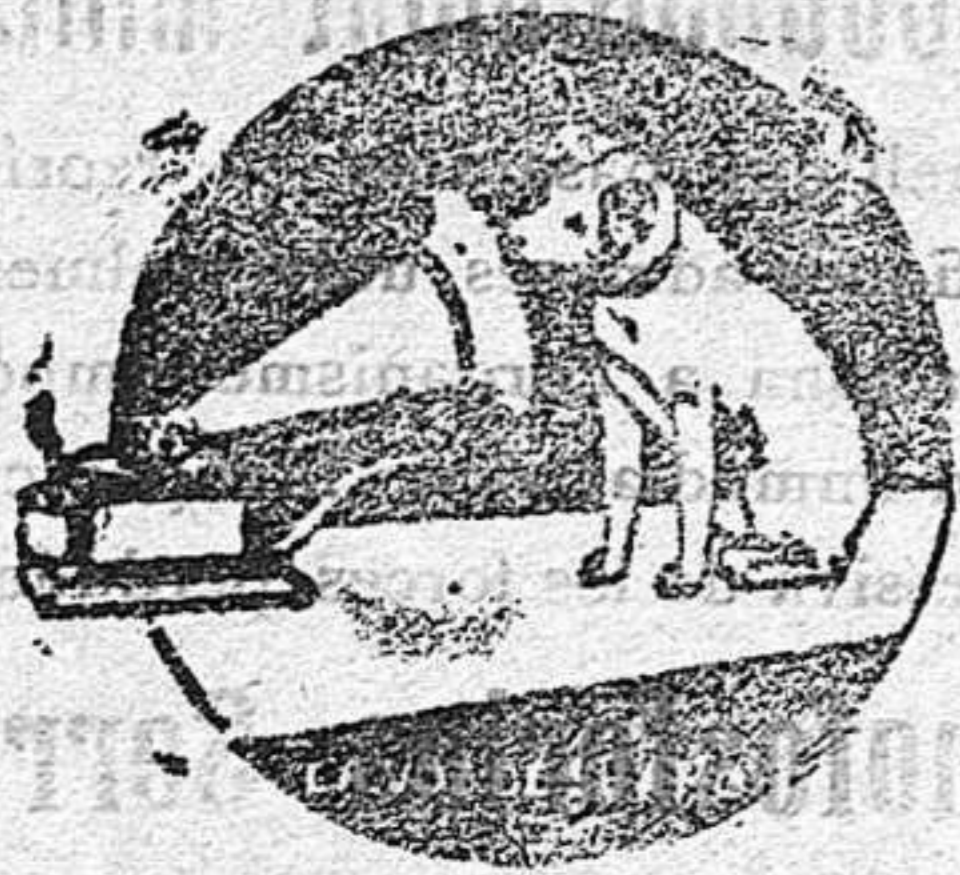
tant i tant prestigi en el treball i l'enginy dels catalans. Amb aquest fi sovintejaran les exposicions regionals en les grans exposicions estrangeres, presentant s'hi sense abdicar del seu origen patriòtic.

C) El nostre republicanisme no és un empirisme doctrinari, però tampoc una exclusiva bandera revolucionària: és la fórmula, avui, per avui, la més excel·lent que tenim, per a incorporar el nostre poble a la vida moderna i per a aportar-li l'indispensable contingut lliberal i patriòtic que la República sintetitza en lo social i en lo polític per Catalunya, contra tot lo qual s'oposa la monarquia i el seus partits, qual significació regressiva i uniformitzadora tradicional i actual, endebades vol espolsar-se. Aquest aspecte de la política nacionalista ens alia sense rezels ni claudicacions amb tots els republicans espanyols en l'obra comú d'instaurar un nou regim federal dintre d'Espanya per a l'adveniment del qual nosaltres ens imposen el deure privat de preparar les democràcies catalanes, cooperant en lo possible i en lo sobrer de la acció catalana que ens pertoca realitzar

en primer terme—sense necessitat de fusions partidàries—a l'expandiment entre el poble espanyol dels ideals federatius i iberistes que essencialment han d'acompanyar la política republicana si no vol ésser intolerable fillola i continuadora de l'unitarisme monàrquic que patim; en qual cas s'hauria de combatre aquesta política republicana unitarista espanyola, per antiliberal i antipatriòtica, contrària als ideals de les democràcies modernes i renyida amb la revifalla victoriosa del Nacionalisme arreu del món.

D) El nacionalisme català, en la seva expressió política s'ha d'internacionalitzar. La falta del catalanisme, obeï a l'isolament espiritual en que's va recloure, sense transpirar de les fronteres catalanes, no sabent-se convertir de problema nacional, en internacional; i Europa, és clar, com que de Catalunya no en sabia res o en sabia erradament informat pels nostres adversaris, va desentendre's de nosaltres. Si haguessim plantejat el nostre problema nacional com un cas humà, un cas de justícia i llibertat, el món ens hauria acompanyat en la nostra protesta, i no haurien pas-

Sense aquesta marca

l'aparell **NO** és un Gramòfon
 = CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon S. A.

ESPANYOLÀ

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÀ** - Carrer Major, 22 - REUS
 Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

SOFRE LIQUID "RADIUM"

(Polisulfur alcali fortament concentrat) de la Casa HAUPOLD

Se ven a una pesseta el litre. Per la primera ensofrada basta i litre per 100 d'aigua i per les successives 2 litres per 100 d'aigua.

L'Enginyer-Director de l'Estació Enològica i Escola de Viticultura de Reus (Província de Tarragona), don Claudi Oliveras Massó, diu en un dels seus certificats, després de donar la composició d'aquest producte, en ses conclusions i observacions:

«Que el Azufre líquido RADIIUM es, por su composición, el producto más indicado para combatir y preservar a la vid de las invasiones del oidium, con notable economía».

Per enàrrecs dirigir-se a **En SALVADOR DUCH** i **DUCH**, Hostal del Bou. - REUS.

Els cafès GIL

SON: Els de més fortaleza.
 Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca) - REUS

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Borsa, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

PIUS MONTERO AMADOR

AGENT DE NEGOCIS MATRICULAT

Arraval de Robuster, 24, pral. - Tel. 343. - REUS

Administra finques amb tota garantia. Cobro de crèdits. Informes comercials. Representacions. Investigacions generals-privades. Habilitacions. Ràpides gestions d'assumptes en Notaries i Registres de la Propietat, així com en la Delegació d'Hisenda, Govern Civil i Militar, Audiència, Diputació, Duanes, Obres Públiques, Foment, i demés oficines de l'Estat a la província i les de fora d'ella.

Adelantament del pago de **CONTRIBUCIONS**, a tota la província. Aque^l servei és gratuït i els rebuts se entreguen a domicili. - Comptes corrents amb els Bancs d'Espanya i Reus

La Activa

Agència de Reclamacions a les Companyies Ferroviaries

A CÀRREC DE

Vicens Martí i Balsells

(EX-FERROVIARI)

Despatx: Carnicerías Velles, 2, 1.ª esq.ª i carrer la Mar, 2
 Xocolateria "LA MUNDIAL". Teléfon núm. 339

Informes afectes al servei ferroviari. Legislació Comercial de ferrocarrils. Llei de Policia. Reclamacions per retrassaments, faltes totals i parcials, errors en la aplicació de ports, etc., etc. - Excel·lents condicions i facilitats al comerç i petites indústries. - Admeto abonats: Quotes a 2'50, 5 i 10 Ptes. mensuals.

¡AGRICULTORS!

Si voleu lliurar vostres vinyes de la malura, gasteu el sofre gris marca

Si no voleu sentir la falta del sofre groc, ensofreu vostres vinyes amb

SUFROLINA

La **SUFROLINA** és l'únic producte que es garanteix la seva puresa.

¡Agricultors, no compreu altra cosa que **Sufrolina**

Concessionaria: **VIVES i C.ª** - Ferrers, 80 - Vilafranca del Penadés

Representanta Reus: **Joan Balañá**, St. Joan, 19. - Tel. 317

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

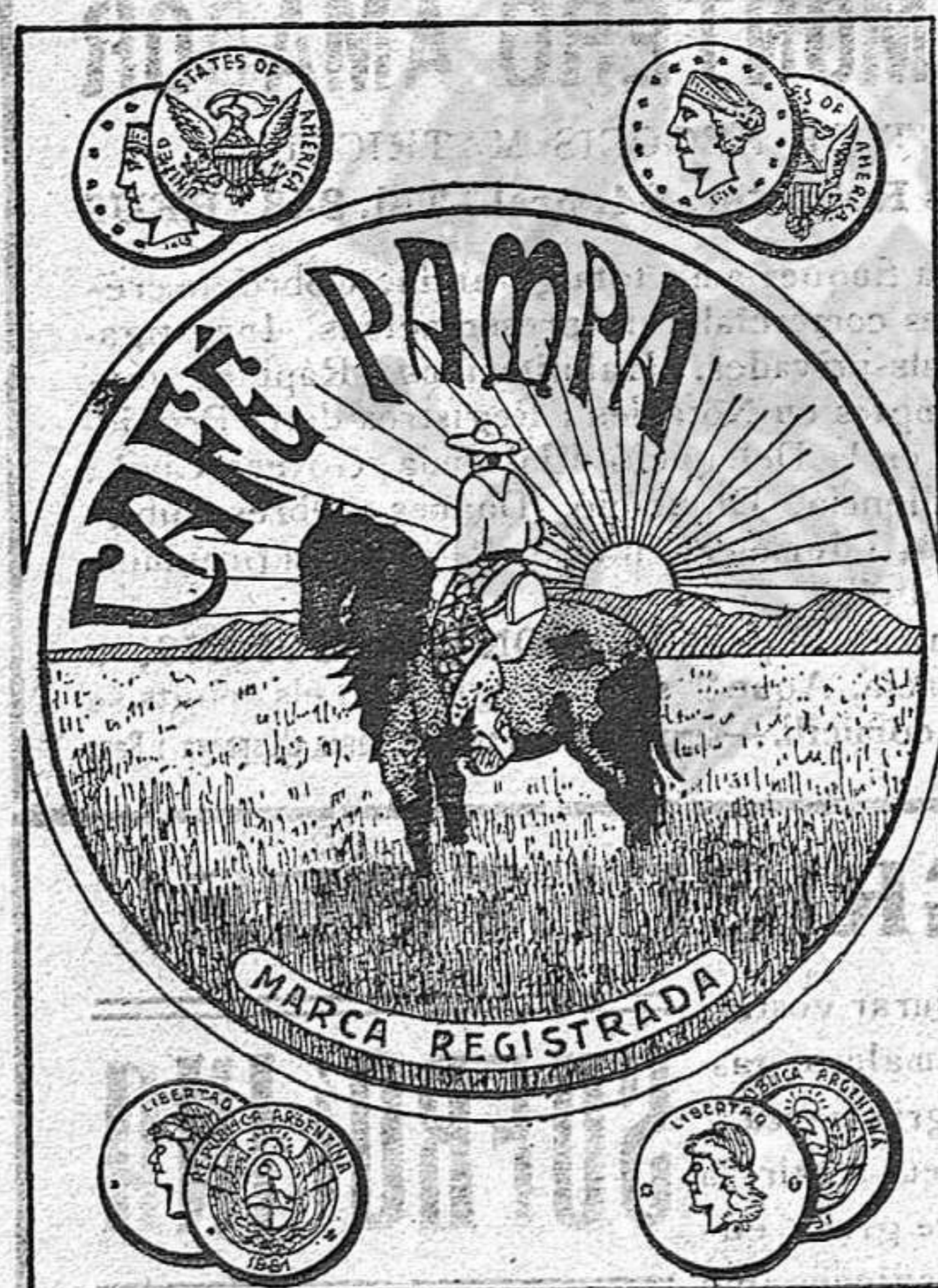
és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalscent de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. - **REUS**
- Agna, n.º 80 -

Café PAMPA

(marca registrada)

ES EL MELLOR

Agent exclusiu per a la venda a tot Espanya:

Román Marimon

Plaça de Catalunya, 7

REUS

Sucursal:

Arraval Alt de Jesús, 10

En aquesta sucursal es venen, ademés, altres articles tots de superior qualitat i en especial, les exquisides

AGENTE EXCLUSIVO PARA LA VENTA EN ESPAÑA

ROMÁN MARIMÓN, PLAZA CATALUÑA-7

REUS

La Xocolata del RAM

de totes passa al davant

GALETES VIÑAS i Olíbet